

СТАНОВИЩЕ

от доц. Елена Грозева Желева, д.п.

Катедра „Здравни грижи“ на Филиал - Сливен, при МУ-Варна „Проф. д-р П. Стоянов“

Определена за член на Научното жури със Заповед № Р-109-645 от 21.12.2018г. на Ректора на МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна, а на основание Протокол №1/07.01.2019г. да изготви становище по процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ с кандидат асистент **Пепа Митева Дждежева** във Филиал – Сливен на МУ Варна.

Относно: Присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Управление на здравните грижи“.

На тема: **„Хемоконтактни вирусни инфекции – Хепатит В, С, СПИН – професионален риск и превенция сред медицинските сестри“.**

Научен ръководител: доц. Елена Желева, д.п.

Представени са всички необходими документи, предвидени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника към него и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

Предложеният за защита дисертационен труд на ас. Пепа Митева Дждежева е резултат на дългогодишната ѝ, целенасочена работа като преподавател и изследовател. След завършване, с отличен успех, на ИПЗКССО „Д-р Петър Берон“ гр. Сливен през 1984г., където придобива специалност медицинска сестра-общ профил, през 1994г. получава полувисше медицинско образование, завършва бакалавърската си степен в специалност «мениджмънт на здравните грижи и преподаване в медицинските колежи» в Медицински университет - София през 1999г., а през 2006г. магистратура в МУ, ФОЗ - София – с професионална квалификация «Мениджър на здравните грижи». В Медицинския университет - Варна през 2016 г. придобива специализация „Обществено здравеопазване“.

От 1984 г. работи като медицинска сестра, а от 1998 до 2008г е преподавател в Тракийски университет – Стара Загора – Медицински колеж – гр. Сливен. В периода 2009 - 2013г. е главна медицинска сестра в ЦКВЗ – ЕООД–Сливен. От 2013 г. е асистент във Филиал Сливен на МУ-Варна, а от 2014г. е Административен асистент.

Ас. Джеджева е утвърден преподавател, с високо професионални компетенции в областта на здравните грижи, клиничната практика и преддипломния стаж.

Дисертационният труд на **ас. Пепа Митева Джеджева** е посветен на значим проблем, свързан с разкриване факторите на професионалния риск и превенцията сред медицинските сестри въз основа, на които се разработва и прилага комплексен модел за превенция на професионалния риск от Хепатит В, С и СПИН.

В основата на труда е тезата на авторката, че ако се използва комплексния модел от формиращи механизми, насочени едновременно към разкриване факторите на професионалния риск и превенцията към Хепатит В, С и СПИН сред медицинските сестри, се постига непрекъснато проблемно-ориентирано обучение на медицинските сестри и студентите за усвояване на безопасни практики при конкретни рискови дейности и манипулации.

Дисертационният труд на **ас. Пепа Джеджева** третира актуален, съществен и значим проблем: Професионалния риск и превенцията на хемоконтактните вирусни инфекции сред работещите медицински сестри и студенти. В труда се разглежда изграждането на професионални компетенции с цел да се усвоят безопасни практики и спазване на стандартните мерки за безопасност.

Дисертационният труд съдържа 178 страници, онагледен е с 48 фигури, 3 схеми, 11 таблици и съдържа 5 приложения. Библиографският списък съдържа 143 източника, от които 29 кирилица и 102 на латиница и 12 от интернет. Трудът е структуриран и включва: въведение, четири глави, изводи, препоръки и приноси, литература, приложения. Докторантката има три публикации във връзка с дисертационния труд. Правилно е структуриран съобразно изискванията, включва въведение, първа глава **„Теоретични основания на изследвания проблем“** с пет параграфа, втора глава **„Методика и организация на проучването“** с пет параграфа, трета глава **„Резултати от собствени проучвания и обсъждане“** с девет параграфа, четвърта глава **„Практически подходи за повишаване нивото на професионална безопасност на студенти и медицински сестри в конкретните условия на дейност, относно професионално обусловени вирусни инфекции предавани по кръвен път-Хепатит В, Хепатит С и СПИН“** с четири параграфа, обобщени изводи, препоръки, приноси, литература и приложения. Съдържанието отговаря на темата и отразява резултатите на направените изследвания от ас. Пепа Джеджева.

Във **Въведението** е представена социалната, научната и практико-приложна значимост на изследвания проблем.

В Първата глава докторантката представя теоретичен анализ на хемоконтактните вирусни инфекции и спецификата на професионалния риск от хемоконтактните вирусни инфекции. Обобщава изискванията на националните документи за превенция на Хепатит В, Хепатит С и СПИН.

Представя същността на основните понятия, съобразно нормативната уредба. Използваните литературни източници показват информираността на авторката по изследвания проблем.

Пепа Джеджева разглежда хемоконтактните вирусни инфекции и спецификата на професионалния риск от тях чрез теоретични основания и доказателства, защитава собствената си позиция за съдействието и ефективността за изграждане на професионални компетенции у медицинските сестри и студентите.

Във Втората глава са формулирани целта, задачите, хипотезата, предмета и обекта на изследването. Очертани са организацията, етапите на изследването и прилаганите методи, критерии и показатели. Използваните са документален метод, социологически метод, експертна оценка и статистически метод. Разработени са две анкетни карти и въпросник за стандартизирано интервю за експертна оценка на предложените „Програма за превенция на риска от хемоконтактни вирусни инфекции“ и „Модел за превенция на професионално обусловени хемоконтактни вирусни инфекции“.

Третата глава представя модела на изследването, разкрива реалното състояние на проблема в практиката, предоставя получените резултати от констатиращото изследване. Открояват се: социодемографските характеристики на изследваните съвкупности; самооценка и възприемане на риска от професионално заразяване с вирусен Хепатит В, Хепатит С и СПИН в болнична среда; честота на професионални рискови експозиции; организационни и индивидуални фактори за професионални експозиции; лични предпазни средства - нагласи и практики; имунопрофилактика; постекспозиционна профилактика; необходимост от допълнително обучение; анализ на учебния план на специалност „медицинска сестра“ в МУ-Варна, Филиал-Сливен.

Направен е задълбочен анализ на вижданията на студенти и медицински сестри. Представена е теоретична, математическа и статистическа обработка на емпиричните данни, и интерпретацията им по време на обучението и формирането на професионални компетенции.

Четвъртата глава представя програма за превенция на риска от хемоконтактните вирусни инфекции; модел за превенция на професионалния риск от Хепатит В, Хепатит С и СПИН; експертна оценка на предложените практически подходи за повишаване нивото на професионална безопасност и предложение на учебна програма за избираема учебна дисциплина

„Превенция на хемоконтактните вирусни инфекции Хепатит В, Хепатит С и СПИН“ за специалност „медицинска сестра“.

Значимостта на преобразуващото изследване е, че ще се апробира в условията на реална учебна среда предложената избираема учебна дисциплина.

Обобщените изводи визират мнението на **ас. Пепа Джеджева** за изследваните проблеми в дисертационния труд.

Приноси на труда могат да формулират като:

- Научно обоснован и апробиран в процеса на практическото обучение комплексен модел за превенция на професионалния риск от Хепатит В, С и СПИН.
- Представената учебна програма за избираемата дисциплина **„Превенция на хемоконтактните вирусни инфекции Хепатит В, Хепатит С и СПИН“** за специалност „медицинска сестра“ е ефективна реализация на разглежданите проблеми в дисертационния труд.
- Моделът за обучение на медицински сестри води до формирането на професионални компетенции и може да се прилага в педагогическата практика на висшите училища, обучаващи медицински специалисти и сред работещите медицински сестри.

Представеният автореферат изцяло отразява съдържанието на труда.

Посочените публикации са по темата на дисертационния труд.

Изложените съображения ми дават основание да дам положителна оценка и да предложа на уважаемите членове на Научното жури, да присъдят научната степен **„Доктор“** по образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност **„Управление на здравните грижи“** на **асистент Пепа Митева Джеджева**.

22.02.2019г.
гр. Сливен

Подпис:.....

/доц. д-р Елена Грозева Желева/